

Funcionaris amb més precarietat

El 26,7% dels treballadors públics catalans tenen contracte laboral i poden ser despatxats amb expedients de regulació d'ocupació. La Generalitat prepara canvis de destinació de funcionaris per cobrir els forats que han generat les retallades de personal per disminuir el dèficit

14/04/12 GIRONA - **JOAN POYANO**

Els que tenen una feina estable han de fer un esforç més important", va dir l'anterior conseller d'Economia, Antoni Castells, quan va anunciar fa dos anys la primera retallada de salaris en el sector públic. Estabilitat que va per barris, ja que, tot i el principi constitucional que el règim general de l'ocupació pública és el funcional per garantir la imparcialitat, s'ha estès la pràctica de contractar personal pel règim laboral comú. Finalment, que no més el 57% de treballadors de les administracions catalanes -Generalitat, ajuntaments, diputacions, consells comarcals i universitats- són funcionaris de carrera amb feina assegurada, mentre que el 13% són funcionaris interins, el 19,7% treballadors amb contracte laboral indefinit i el 7% treballadors amb contracte temporal.

Seguretat a la feina a part, el que sí que és cert és que en plena crisi el sector públic creava ocupació, mentre que el privat en destruïa. L'estudi *L'ocupació pública en una fase de crisi econòmica 2007-2010*, elaborat per la patronal Pimec, indica que el gener del 2010 la Generalitat tenia un 11,3% més d'empleats que el gener del 2007, mentre que en el mateix període les administracions locals havien augmentat un 10,3% i la de l'administració es total, un 3,9%. En aquells tres anys, el conjunt de l'economia catalana va reduir un 10,5% l'ocupació mentre que el sector públic creixia un 9,7%, però la situació ha canviat: a la Generalitat hi treballaven el febrer passat 17.704 persones menys que al final del 2010, i en el futur hi haurà més acomiadaments, i més retallades salarials, com va recordar dimarts la vicepresidenta, Joana Ortega, en promoure una reforma "profunda" de la funció pública per aconseguir una administració "flexible, moderna i sostenible", amb l'objectiu d'incrementar l'eficiència i "revisar de terminades condicions laborals per adequar-les a l'actual situació socioeconòmica".

Ortega es referia al "pla d'ocupació per a la racionalització i l'optimització del personal al servei de l'administració de la Generalitat de Catalunya 2012-2014", aprovat el mes passat i que, a causa de la disminució de personal, obre la porta a moure el personal -funcionari i laboral, amb exclusió del docent no universitari i estatutari del de l'Institut Català de la Salut (ICS)- per tancar forats, donant prioritat als canvis dins de cada departament, la voluntarietat i la proximitat geogràfica.

Reduccions.

El pla inclou la reducció del 15% de la jornada i les retribucions del personal interí com a mesura d'intervenció immediata per contenir la despesa. És, de moment, l'última d'una sèrie de retallades de sous públics que va engegar l'any 2010 el govern socialista estatal, aprovant una rebaxa mitjana del 5% de les salaris superiors als 950 euros mensuals de tots els treballadors públics. L'any 2011, els salaris van continuar congelats, i el mateix passa aquest any, en què a més s'apuja la jornada laboral mínima de 35 a 37,5 hores. A la Generalitat, on ja es feien aquestes 37,5 hores, s'apliquen el 2012 més retallades, ja que aquest any no es paga el complement de productivitat i en la paga extraordinària de juny es descomptarà l'equivalent al 3% del salari anual. El govern assegura que és una mesura "temporal" no consolidada, amb la qual s'espera estalviar 180 milions d'euros, i no descarta fer més retallades en les nòmines, ja que la llei de pressupostos l'autoritza a adoptar "mesures excepcionals de reducció de la despesa de personal".

Diners a part, en aquesta llei s'estableix la reducció de 9 a 6 dies el nombre de dies que els empleats de l'administració catalana poden agafar-se de permís per assumptes personals, entre els quals es mantenen els 2 més a què els funcionaris tenen dret en complir el sisè trienni, incrementant-los un dia més a partir del vuitè. També s'han suspès els dies addicionals de vacances (entre 1 i 5) per antiguitat.

Les retallades de personal en el sector públic seran més fàcils amb la reforma laboral, abans de la qual les administracions no podien acomiadar treballadors fixos al·legant pèrdues econòmiques. El real decret llei 3/2012, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral, permet fer expedients de regulació d'ocupació en el sector públic, pagant una indemnització de 20 dies per any treballat, especificant què s'entendrà que ocorren causes econòmiques quan es produeixi una situació d'insuficiència pressupostària sobrevinguda i persistent -durant tres trimestres consecutius-; causes tècniques, quan es produeixin canvis, entre altres, en l'àmbit dels mitjans o instruments de la prestació del servei públic de què es tracta; i causes organitzatives, quan es produeixin canvis, entre altres, en l'àmbit dels sistemes i mètodes de treball del personal.

La introducció dels ERO en el sector públic es fa de manera parcial. En una jornada sobre la reforma laboral celebrada a l'Escola

Només augmenta el personal a les empreses públiques locals És laboral més del 50% del personal de les diputacions de Girona i Tarragona Es revisen condicions laborals per adequar-les a la situació econòmica

d'Administració Pública de Catalunya, el magistrat del Tribunal Suprem i catedràtic de Dret del Treball i Seguretat Social, Manuel Alarcón, va destacar la incoherència que les administracions públiques a proven expedients d'extinció però no de suspensions temporals de contractes o de reducció de jornada. Haurien de ser possibles si es tracta de solucionar un problema temporal de manca de recursos econòmics, i si es dona només l'opció d'acomiadar els treballadors, l'única explicació és que el govern del PP busca l'aprimament definitiu de plantilles. Ho va venir a dir el ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, Cristóbal Montoro, quan el mes passat va afirmar que és "inadmissible" que s'hagin de destruir gairebé tres milions d'ocupacions en el sector privat durant la crisi, mentre que en el sector públic la plantilla s'ha incrementat de 300.000 persones, negant que el govern del PP hagi iniciat una persecució contra la funció pública però afegint que el que farà serà eliminar empreses públiques, "en les quals nien tot tipus de corrupteles, que no tenen cap sentit econòmic i que no estan al servei dels ciutadans". El govern espanyol ha iniciat el procés d'extinció de 24 de les 140 empreses públiques estatals, i el govern català va acordar l'any passat suprimir 64 entitats del sector públic català, un 23% del total.

Temporalitat.

La banda baixa de presència d'empleats públics al mercat laboral l'encapçala Catalunya, amb un 9,8%, l'única comunitat amb un percentatge inferior al 10%. Una diferència explicada en part per un model català que conviu amb la concertació de serveis, especialment en sectors com el de la salut, els serveis socials i l'ensenyament.

Les diferents administracions públiques catalanes registren diferents nivells de funcionarialització. El més alt és a la Generalitat, amb un 67,8% de treballadors que tenen la condició de funcionaris, mentre que en les universitat el seu pes baixa fins al 38,4%.

Pel que fa a les administracions locals, són funcionaris el 40% de les 93.944 persones que l'1 de gener del 2011 treballaven en els 947 ajuntaments, 41 consells comarcals, 4 diputacions, les entitats municipals descentralitzades, les mancomunitats i les entitats metropolitanes, així com els ens públics i empreses públiques que en depenen. Aquestes administracions representen més del 30% del personal de les administracions públiques catalanes, i la seva plantilla total va créixer un 24% en sis anys, tot i que l'augment del 2011 va ser no més del 0,6% i només es va produir en empreses públiques, que van passar de 19.414 a 20.646 efectius. Per col·lectius, el 81% és personal d'administració i serveis, el 12% pertany a cossos de seguretat i el 7% restant són docents, bombers i personal d'institucions sanitàries. Tot i haver baixat el personal laboral un 7% en relació amb l'any anterior, aquest continua sent majoritari, amb un percentatge del 50%. La taxa de temporalitat era del 21%.

Si mirem les diputacions, a començament de l'any passat sumaven 5.975 efectius (dels quals, 4.085 eren de la de Barcelona), quantitat que representa un 6,36% del personal de l'administració local i una reducció del 12% de l seua personal en un any. Després d'anys de creixement continuat, ara es constata una reducció, principalment a conseqüència de la disminució del nombre de personal de les diputacions de Barcelona i Girona. La vinculació administrativa és la més freqüent, amb un índex del 82%. Pel que fa al personal laboral, és a les diputacions de Tarragona i Girona on és més nombrós, amb un 67% i un 56%, respectivament. El que sí que és comú a totes quatre corporacions és el percentatge de personal fix, que està al voltant del 78%.

Amb data d'1 de gener del 2011, el nombre d'empleats al servei dels consells comarcals era de 2.991 efectius, la qual cosa suposa un increment de prop del 15% en relació amb l'1 de gener del 2010. La vinculació contractual de naturalesa laboral és la majoritària en aquests ens, amb un 78% del seu personal, nombre molt superior al 50% de mitjana de l'administració local. En alguns ens aquest percentatge augmenta fins al 95%, sent la vinculació administrativa pràcticament nul·la. El 66% dels contractats laboralment tenien vinculació indefinida i el 34%, temporal.

A l'Estat espanyol hi ha 58,7 empleats públics per cada 1.000 habitants, i Catalunya és l'única comunitat on aquest sector representa menys del 10% del mercat laboral, amb un 9,8, que contrasta amb el 26,4% d'Extremadura i el 18,3% de Castella i Lleó i Castella-la Manxa.

Menys càrrecs de confiança

El principi de mèrit i capacitat a l'hora de contractar treballadors de l'administració pública s'aplica tant als funcionaris com al personal laboral, però amb una excepció, la dels eventuals. Són persones nomenades per realitzar funcions expressament qualificades de confiança o assessorament especial, a les qual s'aplica el règim dels funcionaris de carrera, però el seu nomenament és lliure, com el cessament, que en tot cas es produeix quan ho fa l'autoritat per qui treballa.

L'administració on n'hi ha més és la local, amb 923 eventuals l'any 2010, amb un descens anual del 7%. Destaca el nombre de càrrecs de confiança a les diputacions, on l'1,6% del personal tenia aquesta condició. Aquesta proporció és el doble de la que hi ha al govern, que el gener de l'any passat va acordar que el nombre màxim de llocs de treball reservats a personal eventual en els departaments de l'administració de la Generalitat fos de 130 i no de 218 com preveia l'anterior govern tripartit.

Fer oposicions ja no és una sortida

Les ganes de treballar en el sector públic es disparen en temps de crisi: l'any 2009, el 14,7% dels desocupats espanyols estaven preparant oposicions i el 39,5% tenien la intenció de fer-ho, percentatges que eren superiors

en els menors de 25 anys, ja que el 62,5% veien el seu futur en l'administració pública. Però aquesta alternativa ha quedat pràcticament tan cada, ja que l'oferta pública d'ocupació ha quedat reduïda al mínim. L'Estat va convocar l'any 2009 oposicions per cobrir 15.084 places de funcionaris, i el 2010 el nombre es va reduir a 1.981, amb la decisió que totes les administracions només cobrissin el 10% dels llocs que quedessin vacants per jubilacions i altres causes, a excepció dels sectors de la seguretat, l'ensenyament i la sanitat.

El 2011 es va mantenir aquesta restricció, i la Generalitat -que va decidir cobrir només la meitat de les jubilacions en aquests col·lectius especials- només va convocar oposicions per a 1.245 places d'ensenyants, 681 d'auxiliars administratius i 600 de mossos. Aquell any, el govern català no va aprovar cap nova oferta i va suspendre l'execució de les vigents però que encara no havien estat convocades. Per al 2012, la Generalitat ha mantingut la mateixa política -deixant pendent la convocatòria de 1.949 places de professors- i l'Estat ha reduït la taxa de reposició de funcionaris al 0%, a excepció de sanitat, ensenyament, forces i cossos de seguretat i cossos de lluita contra el frau fiscal, en els quals és del 10%.